

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Egyes szám ára . . . . . 12 fillér.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyitól tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések benyújtásának helyén küldendők

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A pénzügyminiszter költségvetése.

A ressort-költségvetéseknél hivatalosan nincs általános vita, hanem mindjárt a részletes tárgyalás kezdődik; de már az első tételnél oly sokat és oly sokféleképpen beszélnek, hogy tényleg általános vita kerekedik. Ez az abuzus még tovább is fejlődik, ha mint ezúttal a pénzügyminiszter költségvetésének tárgyalásánál, még utólag is akadnak képviselők, kiknek valami mondani valójuk van, mit az általános vitában sokkal előbb elmondhattak volna és kellett volna elmondaniok. Így történt most is, hogy a legtöbb szónok a pénzügyi budget egyes tételénél olyan általános kérdéseket tárgyalt, melyek jóformán semmi összefüggésben sincsenek az illető cizmével. Ez az eljárás volt az oka annak is, hogy Lukács László pénzügyminiszter nagyobb beszédek tartására érezte magát indítatva, melyeket nem csak előkelő formájuknál, hanem pozitív tartalmuknál fogva is igen figyelemreméltó kijelentéseknek kell tartanunk. A budgetszerkesztés rendszere miatt emelt vadakat könnyen visszaverhette a pénzügyminiszter. De nagyon furcsa is, hogy pénzügyminiszternek azért kelljen védekeznie, mert a zárószámadások feleslegeket eredményeznek; de hát a mi ellenzékünk kapva kap minden után, ami az ellenkezéshez alkalmasnak látszik; hogy van-e benne jogosultság, vagy nincs, az mindegy. Óvatos pénzügyminiszter, az a várható bevételeket csak oly magaságban irányozza elő, melyet azok akkor is elérnek, ha a gazdasági helyzet általában, vagy a közgazdaság egy ága rosszabbra fordult. Ezt a módszert nálunk annál inkább követni kell, minthogy összes termelésünk nagy részét a mezőgazdaság teszi, melynek hozadéka nagy véletlenségeknek vannak kitéve. Azokat a kívánatokat is, melyeket az ellenzék a feleslegek apasztására vonatkozólag hangoztatott, könnyen ad absurdum vezethette a pénzügyminiszter, mert a kívánatok elébe tett jegyzéke oly sokat ölel fel, hogy Dariusz kincse sem lenne elég azok teljesítésére. Ellenben adóügyünk majdnem kimeríthetetlen bányája az ellenzéki fegyvereknek, és meg Lukács Lászlónak is, kiről még az ellenzék is elismeri, hogy bírja a kitűnő pénzügyminiszternek összes kvalitásait, nehéz álláspontja

lenne javításra nagyon is rászorult adóügyünk és közgazdaságunk hiányai mellett, ha maga is meggyőződve nem lenne, hogy e teren a reform égető szükség és ha tehetségének egész felajánlásával nem törekednék annak megvalósítására. Ez a reform fokozatosan jut keresztülvitelhez és valószínűleg az oly sok támadásnak kitett feleslegek tetemes apadása lesz az eredménye, minthogy a pénzügyminiszter évenként 13 millió koronára teszi a veszteséget.

De ez még csak a kezdet, mert adóügyünk minden ága rászorult a reformra és a progresszív rendszernek keresztülvitele az egész vonalon bizonyítván még további fogyatékkal lesz összekötve, mert az erősebb vállalk nehezen fogják magukra venni annyit amennyit a gyöngébb vállalkról le kell venni, hogy a kisebb existenciák életképességet fokozhassuk. Ezért a feleslegek ne okozzanak fájdalmat az ellenzéknek; idővel nagyon le fogják azok szállni, de ennek nem szabad rohamosan történni, hanem azzal az óvatossággal, mely a szolid kezelés alapja és fentartja a hitelt, melyet oly nehezen tudunk megszerezni. Ez az óvatosság egyeb kitűnő kvalitásokkal egyetemben megvan bőven Lukács László pénzügyminiszterben, s oly jó sáfárja ő Magyarországnak pénzügyének, kivel jobbat kívánni sem lehet. Beszédéből tanulságkeppen szűrjük le most csak azt az egyet, hogy az állam megkárosítása epp oly erkölcselen dolog, mint ha egyeseket károsít meg valaki.

Láng Lajos miniszter.

Ó felsége Láng Lajos országgyűlési képviselő és egyetemi tanár kereskedelemügyi miniszterre nevezte ki.

Az új kereskedelemügyi minisztert, közeletünk e régi és tiszteltreméltó alakját, örömmel üdvözljük új, nagyfontosságú pozíciójában. A kinevezés tényének politikai jelentőségének és az új miniszter egyéni kvalitásainak méltatását fentartjuk magunknak a kinevezés hivatalos közértesítésének időpontjára. Ezúttal csak azt óhajtjuk még konstatálni, hogy a kinevezés tényével a kereskedelemügyi és közlekedési ügyek kezeletelése, ez

idő szerint, egyelőre a napirendről lekerült. Ez azonban az eszme végleges eljövését egyáltalán nem jelenti. A kereskedelemügyi és közlekedési ügyek kettéválasztása ugyanis Szell Kálmán miniszterelnöknek régén kontemplatív terve, amely valamely későbbi, a miniszterelnök által appreciálható alkalommal ismét visszanyeri aktualitását.

SZEMLE.

Ferencz Ferdinánd főherceg diszkiséréte.

A Neue Freie Pressere hivatkozva közölték a szombat reggeli budapesti lapok a londoni koronázásra készülő Ferencz Ferdinánd főherceg uti kíséretére vonatkozó azt a hírt, mely interpelláció tárgya is volt a képviselőházban, hogy a főherceget nem, mint azt eddig tudták, egy magyar és egy osztrák főúr, hanem négy: egy magyar, egy német, egy lengyel és egy cseh fogja diszkisérétől elkísérni. A bécsi lap most jelenti, hogy az általa különben mellőzött közlemény a krakói Csaszából került, és hozzát teszi, hogy bécsi illetékes körökben sem tudnak semmit a főherceg diszkisérétének szaporításáról.

Bánffy Dezső br. főudvarmester új, érdekes cikket írt a Magyar Közlet cz. szemle lapjain a magyar nemzeti politikáról. Kitér a megoldandó problémára: „Tud-e és képes-e a magyar állam igazi nemzeti államra alakulni?” Ezen probléma megoldásától függ a magyar állam jövő fennmaradásának kérdése. Erre a célra pedig nem államtudományi elmélettel, hanem a magyar nemzeti állam megalakítására alkalmas gyakorlati eszközökkel kell dolgozni. Ezek a gyakorlati eszközök pedig abban kulminálnak, hogy a magyar közéletben semmi se érvényesülhessen, ami az egységes magyar nemzeti állam magyar jellegét bent vagy kifelé gyöngíti és lehetővé teszi más kultúrák, mint a magyarnak fejlődését; mert az oly kulturális haladás, mely nem a nemzeti egységet támogatja, csak a szétbontó erőket gyarapítja.

Az olasz borklauzula. Hevesmegyének az olasz borklauzula megszüntetését kérő küldöttsége előtt Szell Kálmán miniszterelnök azon rendkívül fontos

TÁRCZA.

A hegy-ormon.

Nem rég volt, hogy olyan vigan
Szólt a pásztorfurulya;
Vig hangja a hegy ormáról
Behallott a faluba.

Itt egy leány esküvőt tart,
Pajzán kedv van mindenütt;
Csak a pásztor nem vigad már,
Szívébe a bánat ült.

Most oly búsan, keservesen
Zeng az ócska hangszere,
Mintha csak a kedvesének
Halotti dalt zengene.

Dobay Dezső.

A reprodukció.

Volt nekem München városában egy piktor barátom a többi között. Lengyel volt, a neve Bujakievics. Ezenkívül meg Klagovszkinak, Varsoveckinek, Kamorovnak, Gordorieinek, Müllerneik, s miután velem megismerkedett, különös szimpátiából a magyarok iránt. Jancsinak is hívták. Ennek a sok névnek pedig az a története, hogy az én festőm, a máskülönben komoly művész-ember, néha én gros is dolgozott. Az otthoni pénzeknek az a természetük, hogy késnek; a mecénások is szórványosan jelentkeznek. Ilyenformán az én piktorom gyakran jött arra a kellenemlen tapasztalatra, hogy ebédre még van valamicske pénz, de vacsorára már nincs. Nem jött zavarba. Föltett a stafétájára négy-öt darab deszkát, szivaros-skatula födelét meg efféle, s a

kekkel hirtelen ráfestette valamennyire az eget, a zölddel a mezőt, valami barnás színből elkészült: a fakérge, valami szürkés-fehérrel a meszelt házak oldala... Aztán embert, gyereket, lovat, tehenet dobált bele a képekbe csak úgy rajz nélkül, fejből, s mire kiszivtunk egy pipa dohányt, megszaradtak valamennyire a művek. S fizetett a boltos a munkáért, mint a köles, amikor tudni illik rosszul fizet a köles. Egy műért négy-öt markát kapott a művész. Keveset, de mindenesetre többet, mint amennyit megérték a képek. Azok tudniillik semmit se értek, éppen semmit, még annyit se, amennyi festéket rájuk mázolt a polyak. De a boltosnak is igaza volt azért a maga szempontjából. Akad vevője az ilyesminek is. Emberek, akik olcsón akarnak venni eredeti képet, s emberek, akiknek fogalmuk sincs arról, hogy mi a kép. No hát kaphattak egy eredeti Klagovszkit, Varsoveckit, Gordorieit — egy és ugyanazon kezéből.

Mikor én egynemely müncheni vacsoráknak ezt a humoros történetét elbeszéltem itthon és pedig művész-társaságban, fölvilágosítottak hogy az én müncheni barátom nem áll egyedül a képesítésének ilyen himes mezején. Bőven akad olyan garasos piktor, aki modellet azóta se látott, hogy hátat fordított az iskolának és aki egy negyedikemeleti szobácska ablaka mögött éppen úgy találmora festi a dicső természetet, mint ahogy az én barátom cselekedte azt viccből. S egyszerre négy-öt vásznou, hogy ne kelljen sokat bajoskodni a pénzlikkel. Párisi, bécsi műkereskedők egész csomó fiatal embert foglalkoztatnak ilyenformán. És aztán mi lesz ezzel a teugernyi mázolásal, amit így összehordanak?

Erre egy, minket nagyon is közelről érdeklő feleletet kaptam nemrégiben és pedig Deesről. S érdeklődve a kérdés iránt, egyik kolozsvári lapból is kivágtam néhány sort. Hát Deesen az történet, hogy egy idegen ur

képkiallítása számára elkérte és meg is kapta a vármegyeház dísztermét. Az idegen ur a meghívón, amelyet szétküldözött, és amiben kiallítása megtekintésére invitálja meg az uraságokat, szerényen a rendezőnek nevezi magát. egyszersmind a nagyérdemű publikum szíves figyelmébe ajánlja azt, hogy minden kép díszes ramába van foglalva és jután, os áron eladó. Ez az ur: vigez. Utazó ügynöke a bécsi cégnek, amely gyárilag állítja elő a művészetet, s csodálatosképpen egy kicsi, de intelligens város belemegy abba, hogy ezzel a művészettel traktálják. Sőt a nagyobb és még intelligensebb város is belemegy. A kolozsvári újság ugyanennek az urnak a kiallításáról ezt írja:

„A Központi szálloda emeleti termében ma, vasárnap-tól kezdve egy érdekes és megtekintésre méltó képkiallítás fog megynitni. Eredeti olajfestésű képek lesznek ott kiallitva, száma névbe mintegy száz, amiket fiatal, jobbara magyar művészek festettek. A képkiallítás teljesen díjtalanul tekinthető meg. A kiallitott képek egytől-egyig eladók.”

De mennyire eladók! Hiszen egyebet se akar a kiallítás, mint eladni és pedig szeméret eladni. S ha Franciaországban meg Németországban akad publikum az ilyen vasárra, hát természetesen akad nálunk is, s bár Magyarországon még fejietlen — há! Istennek — az ilyes üzlet, segít rajtunk a bécsi boltos és a bécsi ügynök. Annyi landschaftot hoz, amennyi tetszik. Csupa eredeti olajfestmény és nyolcz-tíz forintért vesztegeti darabját — a kerettel együtt. S mivelhogy nálunk képet még csak tíz forint értékben is csak az intelligencia vásárol, elvonja az arravaló publikumot a tisztességes vásártól. Attól tudniillik, amiben a pénzért értéket kap.

Természetesen nem arról a kicsi publikumról van szó, amely a Műcsarnokba vagy a Nemzeti Szalonba

kijelentést tette, hogy az Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződésben a borklauzula jelenlegi alakjában már nem fog előfordulni. Hogy mi jön helyébe, arról a miniszterelnök, az előkészületek mostani állapotában, felvilágosítást még nem adhatott, de megnyugtatta az ország bortermeleit, hogy a kormány álláspontjához ragaszkodni fog és a bortermeles szükségletei iránt kellő gondoskodással lesz.

A pénzügyminiszter beszéde.

Lukács László p. ü. miniszter az ellenzégi szónokok beszédeire, költségvetésének tárgyalása rendjén, két beszédben részletesen válaszolt, melyeket mellő sorozhatunk érdemes miniszterünk kiváló sikerei közé. Itt ez alkalommal a f. hó 2-án mondott beszédjét közöljük, mely nagyon alkalmas arra, hogy téves nézeteknek és megtévesztéseknek útját vágja.

„Ezen aránylag rövid vita alatt a kifogásoknak és vádaknak meglehetősen hosszú sorozata hozott föl a pénzügyi politika és pénzügyi adminisztráció ellen. Először is Kossuth Ferencz t. képviselő ur felhozta, hogy a pénzügyi politika rendszere hibás, mert nagy, rejtett feleslegekkel dolgozunk. Ha a pénzügyminiszter az állam érdekét nem akarja könnyelműen kockáztatni, nem járhat el másképpen a preliminarálásnál, mint ahogy mi járunk el. A zárszámadások azt mutatják, hogy a legutóbbi években tulkiadás nem is fordult elő a végösszegben, tehát hogy a kiadások preliminarja megközelíti azt, ami a preliminarálás ideálját képezi. A bevételeknek a dolog természete szerint nem vagyunk képesek ilyen precizitáshoz eljutni, mert ha számítottunk feleslegekre, akkor igen könnyen megtörténhetik, hogy ez a mi viszonyaink között éppen az ellenkező eredményre fog vezetni, tudniillik a deficitre.

Az állami kiadások bizonyos mértékig mintegy automatizáló növekednek, és örülnünk kell, hogy megtaláljuk az erre szükséges fedezetet. T. képviselőtársam bennem látja az iparfejlődés megakadályozásának egyik fő tényezőjét. Én megvallom, hogy az iparfejlesztés egyik leglelkesebb híve vagyok, de t. képviselőtársam ezt úgy magyarázta ki, hogy én vagyok a közös vámterület fentartásának egyik legerősebb oszlopa.

És ebből dedukálja a t. képviselő ur azt, hogy én a magyar ipar fejlődésének ellensége volnék! Én részéről távolról sem vagyok ellensége a magyar ipar fejlődésének, (Derűtlenség és mozgás a szélsőbaloldalon) de féltém a magyar mezőgazdaságot (Egy hang a szélsőbaloldalon: Ellensége az udvar!) olyan intézkedések eseté, aminek a t. képviselő urak javaslatba hoznak. (Mozgás és zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon: Mindig ezt mondják! Ez nem indok!)

T. képviselőtársam a ma Ausztriával szemben fennálló jogi állapotnak egyik kedvezőtlen következményét látja abban, hogy Ausztriában a mi járadékaink megadóztatnak és hogy nekünk nem sikerült eddig ezen

megy képet vásárolni. Olyan bugyelláris nem akad minden zsebben, amely elbirálja az ilyen nemes passziót. De hát mire csinálják a reprodukciót? Neha olyan tökéletes mását a művész-munkának, ami harmonikusabb, színesebb, tökéletesebb, mint az eredeti váznon. Miért jön az alkotó művészek segítségére a másik művész, a reprodukáló, ha nem értjük meg, hogy mi kispénzű emberek csak így, a művészi reprodukció révén juthatunk hozzá ahhoz, hogy művészi munkán pihenjen meg a szemünk, ha a szobáink falára nézünk? Pihenjen és ne boszankodjunk... Hát hogyan lehet pénzt adni azért a mázolásért, ami úgy készül el, amint itt leírtam, amikor ugyanazért a pénzért tökéletes mását vehetem meg a mesterek munkáinak?... Ha választhatok a Pityi Palkó és Munkácsy Mihály között, miért választom Pityi Palkót?... Az, hogy Pityi ur a saját kezével maszatolt a vásznon, csak nem szól mellette, amikor a másik képen elsőnek a hatalmas, teremő erejű művész dolgozott s utána egy sora a többi művészeknek, akinek az volt a feladata, hogy a reprodukció olyan hűséges mása legyen az eredetinek, mintha csak a piktor lehelt volna rá az ideáját a papirosra.

Az egészen szegény ember kegyeret vesz a pénzcséjével és nem képet. A nem egészen szegény ember pedig ne csapassa be magát az ilyes, tisztán a tájékozatlanságra számított üzérkedéssel, amelynek ime, itt-ott rendelkezésére áll még a megyeház diszterme is. A mi képünk, kis pénzű ur társaim, a reprodukció. Abban művészeket kapunk. Eredeti képet, amit mi meg tudunk fizetni, csak úgy lehet festeni, mint az én Buja-kievics barátom. Hanem aztán tetszett volna csak látni, hogy mulatott ő azon a kunstmalereion. Ugyan kikacagta azokat, akik pénzt adtak az olyan képekért, amiből ő ötöt mázolt össze egyszerre. S igaza volt neki.

Thury Zoltán.

járadékadó megszüntetését kieszközölni. A törvényvel és a törvény betűivel ez az intézkedés nem ellenkezik, de én sem tekinthetem méltányos eljárásnak azt, hogy egy közös vámterületen belül más elbánás alá vétetnek a mi papírjaink, mint az ottani papírok. Épp oly joggal adóztathatók meg mi az osztrák papírokat, de nálunk oly csekély az osztrák papírok mennyisége, hogy ilyen intézkedésnek alig volna praktikus eredménye.

Azután kiterjeszkedik t. képviselőtársam az adó-reform kérdésére és sürgeti annak megvalósítását. Én abban egyetértek vele és kijelentem, hogy mihelyt a viszonyok megengedik, kész leszek az egyenes adóra vonatkozólag az előterjesztést megtenni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az egyik argumentum, amelyet t. képviselőtársam a földadó leszállítása érdekében felhoz, az, hogy 48 százalék a földadó átlagban. Bocsánatot kérek, de ebben tévedés van. A földadó átlag nem 48 százalék, hanem sokkal kevesebb.

Ha pedig t. képviselőtársam példákat is olvas fel egy röpiratból, amelyből az derül ki, hogy egy birtok, amelynek kataszteri tiszta jövedelme 19 frt 60 kr, összesen 25 frt 87 krral van megterhelve: méltótlanság kunsztatálni, hogy abból nem több, mint 6 frt 50 kr az állami adó, a többi pedig olyan teher, amelyhez a pénzügyminiszternek semmi köze nincsen. Ne méltótlanság a kataszteri tiszta jövedelemből kiindulni, mert a kataszteri tiszta jövedelem nem a valóságos tiszta jövedelem.

Elismerem, t. képviselőház, hogy a II. osztályú kereseti adó nagyon súlyos és hogy tulajdonképpen igazságtalan. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És kijelentem, hogy ezt az adót bizonyos létminimum biztosításával kapcsolatosan hozzuk be; vagyis csak olyanoktól kérjünk II-od osztályú keresetadót, akik bizonyos magasabb, egyéb adókat fizetnek és fizetni képesek. Tehát ennek reformja tervben van. Épp úgy keresztül fog vitetni a progresszivitás elve. (Helyeslés.) Keresztül fog vitetni a létminimum elve. Mindezek az eszmék bennfoglaltanak az adóreform programjában és mind- ezekhez magam is ragaszkodom. (Helyeslés.)

Ami az idegenek súlyosabb megadóztatását illeti, amit t. képviselőtársam felhozott, bizonyos módosítással szintén elfogadtam már eredeti programomban. Nem ugyan abban a formában, hogy valaki azért, mert idegen, másnemű és súlyosabb adóval terheltesék, mert ezzel összes kereskedelmi szerződéseink el-leukoznak, de elfogadom abban a formában, hogy magyar honosok akik külföldön lakaak, külföldön költik el a magyar föld jövedelmét, súlyosabb adó alá vettesse, mint akik itthon lakaak és itthon költik el. (Élénk helyeslés.)

Felhozta t. képviselőtársam azt is, hogy a só ára nem egységes, hogy törekedni kellene a só árának egységessé tételére. Ily törekvés tényleg létezik, foglalkozunk ezzel a kérdéssel.

Felhozta t. képviselőtársam a kisbirtokosok kölcsöneinek konvertálását. Én belátom, nagyon súlyos helyzet az, amelyben a kis földbirtokosok vannak, akik eladósodtak, és sajnos, sok esetben uszorás magánosok kezébe kerültek, vagy oly pénzintézeteknél vesznek föl kölcsönöket, amelyek rendkívül magas kamattal bírnak, mondjuk, uszorakamattal dolgoznak. (Igaz! Ugy van!) De nemcsak a kis földbirtokosok, de a kisiparosok és kiskereskedők épp úgy vannak eladósodva, akiknek helyzete talán súlyosabb is.

Mindazonáltal ezzel nem akarom azt mondani, hogy a kormánynak ne volna feladata ezzel a kérdéssel foglalkozni, sőt jelezhetem, hogy már is foglalkozom ezzel kérdéssel és remélem, hogy nemsokára azon helyzetben leszek, hogy a törvényhozás elhatározását fogom kérni ez irányban. (Helyeslés.)

T. képviselőtársam felhozta azt is, hogy a fogyasztási adók rohamosan növekszenek és hogy ezek igazságtalan és aránytalan súlyos megterhelést képeznek a kis emberekre nézve. Ami a növekvést illeti, erre nézve konstatálom kell, hogy az én pénzügyminiszterségem ideje alatt a fogyasztási adókat egyáltalában nem emeltük. Elismerem, hogy a fogyasztási adó aránytalanul terheli a kis embert, aki többet fogyaszt ezen cikkek-ből, mint a vagyonos ember, de ez a fogyasztási adók természetétől elválaszthatatlan baj.

Ami a kisüstön való főzés megszüntetését illeti, ez nem Ausztria kedvéért történt, hanem azért, mert a kisüstön való főzés ellenőrzésével kapcsolatos rendkívüli nehézségek a közgazdaságilag valóban nagy fontossággal bíró nagy-szeszipar fenyegették.

Hogy 16 millió korona értékű külföldi dohánylevelet vagyunk kénytelenek vásárolni, azt koncedálom, de ezt nélkülözni lehetetlen, miután egy részről a közönség izlése hozza magával, hogy ilyen dohányt áruljunk másrészt a mi magyar dohányunk, fájdalom, borítékleveleknek egyáltalában nem alkalmas.

Bay Lajos t. képviselő urnak a bányászat érdekében elmondott beszédét illetőleg nem osztozhatom azon nézetében, hogy Magyarországon a bányászat hanyatlásában volna. Egészben véve a magyar bányászat fejlődő irányt mutat. Ami a bányászati hitel kérdését illeti, belátom, hogy e tekintetben a bányászat mostohább helyzetben van, mint a földbirtok. Ez azonban a bányavállalat természetében rejli baj. A bányatörvényt illetőleg jelezhetem, hogy az már régebb idő óta készben van, és azt hiszem, nemsokára abban a helyzetben leszek, hogy azt a t. Ház asztalára letehessem.

Buzáth Ferencz képviselő ur mindenképp az adó-reformmal foglalkozott és azt kérde, igaz-e, hogy a reform után a földbirtokosok fognak fizetni új jövedelmi adót? Mert ha fognak fizetni, akkor nem nyerne semmit a reformmal. Erre azt válaszolom, hogy az általános jövedelmi adó természete úgy theoretizce, mint praktizce az, hogy azt minden ember fizeti kivétel nélkül, tehát a földbirtokos is. Az új általános jövedelmi adó hasonlíthatatlanul alacsonyabb kulccsal fog dolgozni, mint a mai általános jövedelmi adó, és így azon tehercsökkenés, amelyet én beszédben egyszer emítettem, a valóságnak tényleg meg is fog felelni.

T. képviselőtársam ráterít az átruházási illeték kérdésére. Én erre már többször kijelentettem, hogy akkor, mikor az illeték-mérseklési rendszer törvényhozásilag eltöröltetett, a törvényhozást tulajdonképp fiskális szempontok vezényelték, mert azt tapasztalta, hogy ez az illeték-mérseklés az államkincstár igen nagy jövedelmének elvonásával jár.

Ami a leletek megjutalmazását és a szeszipar ellenőrzését illeti, megjegyzem, hogy szigorúan ellenőrzik a szeszgyárak működését s ahol visszaelés fordul elő, a a törvény egész szigorával járunk el.

A legerköltelenebb dolgok közé tartozik, t. képviselőház, az államnak megcsalása és megrövidítése... (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.)

Áttérek már most egy fontos kérdésre, amelyet Buzáth képviselő ur felemlített, és ez a borítal-adó kérdése. A bortermelek helyzetén — úgy mondták — csak az segít, ha a borítal-adó leszállítatik, vagy eltöröltetik. A statisztikai összeállítások bizonyítják, hogy körülbelül két harmada a fogyasztás alá kerülő bornak adózik, egy harmada pedig adómentes, dacára annak, hogy az is adó alá vonandó volna.

Azon véleményben vagyok, hogy annak leszállítása nem érne el azokat az eredményeket, amelyeket a t. képviselő urak attól várnak.

Az adóbehajtás szigora szintén egyik témáját képezi a t. képviselő ur felszólalásának. Én csak azt konstata-lom, hogy törvények vannak, amelyeket nekem végre kell hajtanom, amelyeket én köteles vagyok végrehajtani, és amelyek alól nekem nincs jogom felmentést adni. Azonban konstata-lom azt is, hogy ezen törvények korlátain belül megteszek mindent, ami az adókezelésnek humanus irányba való terelésére szükséges.

Hogy megkönnyítsem az adóbefizetést és könnyítsek az ingatlanok és az adófizetők terhén, folytonosan szaporitom azon vármegyék számát, amelyekben a régi adóhátralékok töröltetnek, tisztázatlanak.

Ami pedig az adóleírások kérdését illeti, ebben a tekintetben csak azt konstata-lom, hogy leiratott az utolsó öt esztendőben a különböző évek szerint, nevezetesen 1896-ban 11 millió korona, 1897-ben 20 millió korona, 1899-ben 13 millió korona és 1900-ban 20.200.000 korona adókövetelés.

Ami pedig a sómonopolium kérdését illeti, kijelentem, hogy itt monopoliumról szó nincsen, hanem arról a hitelkezdésményről, amely azért adatott meg, hogy éppen a kis embernek, a szegény embereknek tényszerű lehetősé, hogy a sóhoz hozzájussanak az által, hogy a hitel egyik kézből a másikba adatik át, és lejut egészen a nép legalsó osztályáig.

Ami végül a pénzügyi palota építésének kérdését illeti, jelezhetem, hogy itt nem a pénzügyi palota építéséről, hanem tisztán és kizárólag a pénzügyi palota tervének készítéséről van szó ami igen nagy különbség, mert az egyik milliókról szóló dolog, a másik pedig pár ezer koronára vonatkozik. (Zaj a balközépen.) Hogy miért nem bocsátottam pályázatra a terv kérdését, közlöm: először is azért, mert minden miniszteriumnak külön-külön vannak bizonyos szükségletei, amelyekhez specialiter alkalmazkodnia kell.

A tervező tanulmányozza ezt a kérdést minden részében és ezért a tanulmányozásért semmi díjazást nem követel, akkor én elfogadtam ezt az ajánlatot, elfogadtam azért, mert meg voltam győződve, hogy bármilyen pályázatot írok is ki, nem fog más senki kedvezőbb és jobb tervezetet készíteni, mint az, aki éveket fordított erre a tanulmányra, és elfogadtam azért, mert legalább hat hónappal rövidítette meg az építkezést éppen abban az időben, amikor Budapesten minden ember az építés pangása fölött panaszkodott.

Kijelentem egyszersmind, t. képviselőház, hogy ezek

voltak az indokaim és minden ezzel összefüggő gyanúsítást a leghatározottabban visszautasítok. Kérem a költségvetés elfogadását." (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen be- küldeni sziveskedjenek.**

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Alsófehér vármegyében a fenesi anyakönyvi kerületbe Popa Marián okleveles jegyzőt, a metesdibe Címponar Alfréd okleveles jegyzőt nevezte ki anyakönyvvezetőkké.

— **Szócs Pál,** az alvinczi kerület orsz. képviselője, a delegáció póttagjává választott. Ehhez a szép kitüntetéshez, mely kerületére is kiterjed, melegen gratulálunk.

— **Dr. Werner Gyula,** a magyarigéni választókerület képviselőjének népszerűségét s képviselő társai közti közkedveltségét ellenen illusztrálja azon tény is, hogy a delegáció tagjaira történt szavazásnál ő lett a póttagságra jelöltek között az első, a többiek — dacára a korteskedésbe is beillő szorgalmas utánjárásuknak — 15–20. sőt 40 szavazattal is elmaradtak utána. És így Werner, ki most először lépett fel, mihamarabb a delegáció rendes tagja lesz, meg pedig Láng Lajos helyett a külügyi bizottságban.

— **A Bethlen-kollégium** fogalmazóinak az idei érettségi vizsgálatára dr. Antal Géza, a papai ev. ref. főiskola igazgatója, bizott meg a közokt. kormány képviselőjével.

— **Tudomásul.** A f. hó 22-ikén városunkban tartandó ref. egyházker. értekezl. közgyűlés alkalmával rendezendő közebédnek az ünnepségekhez méltó sikere érdekében az előkészítő bizottság a kellő intézkedéseket megtette. A közebéd a Két Hattyu vendéglő nyári helyiségeiben fog tartatni. Egy teríték ára 5 korona. Részvételre vonatkozó jelentkezések megtehetők dr. Varró László albizotts. elnök úrnál. A 22-en tartandó estély iránt érdeklődő közönségnek legnagyobb titoktartás terhe alatt eláruljuk, hogy a rendező bizottság a mulatni vágyó fiatalabb nemzedék jogos érdekeire is tekintettel lévén — amint szemfüles riporterünk értesült — a program végén rögtönzött táncmulatságról is gondoskodni fog.

— **Figyelmeztetés.** Az ev. ref. egyházkerületi értekezlet helyi rendező bizottsága íveket körözött a városban azon czélból, hogy akik a f. hó 22-én d. u. 2 órakor a „Két Hattyu“ szállodában rendezendő közebédén részt venni óhajtanak, arra jelentkezzenek. Akik a körözött ívekről esetleg tévedésből kimaradtak, de a közebédén jelen kívánnak lenni, sziveskedjenek nevüket a városi rendőrkapitányi irodában kitett íven f. hó 12-ig feljegyezni. Egy teríték ára 5 korona és az ebédjegyek folyó hó 15-től kezdve a rendőrkapitányi irodában, a közebéd napján pedig a „Két Hattyu“ szállodában működő pénztárnál válthatók és váltandók ki.

— **A felenyedi ev. ref. egyházközönségnek** az egyetemes ev. ref. konvent 600 koronát utalványozott paplak-építés czéljaira.

— **A Winkler-czég üdvözlése.** Lassan haladott Magyarország kulturája, valameddig az ipar és kereskedelem tért nem hódított magának. Széchenyi a műveltség alapkövét tette le Magyarországon, a kereskedők és iparosok annak jobb lételet segítették elő és emeltek Európa színvonalára. Ezek között egy-egy fénylő alakként állanak a régi üzletalapítók. Ilyen a Winkler János czég, melynek multjára büszkén tekintenek az utódok, de nemcsak, hanem a vármegye összes kereskedői is s különösen mi abrudbányaiak legkedvesebb kötelességünket véljük teljesíteni, midőn a Winkler János czég 50 éves fennállása alkalmából szívből üdvözlöljük, és ennek további felvirágzásához kebleink leghőbb óhaját csatoljuk. Abrudbánya, 1902. május 1. A kereskedői kar nevében kiváló tisztelettel Molnár Árpád, kereskedő.

— **Halálozás.** Özv. Kibédi László Simonné sz. H. Markó Anna élete 69., özvegyége 5-ik évében, rövid, de súlyos szenvedés után, f. hó 4-én Magyar-Lapadon elhunyt.

— **Konfirmáció.** A nagyenyedi ev. ref. templomban áldozó-csüörtőkön megtartandó konfirmációi ünnepély sorrendje: 1. Invokáció. 2. Gyülekezeti ének (CLXVI. dicséret 1. verse). 3. Karének, előadja a Nagyenyedi Ev. Ref. Templomi Vegyes kar, zenekísérettel. 4. Ima. 5. Karének, előadja a Nagyenyedi Ev. Ref. Templomi Vegyes kar, zenekísérettel. 6. Prédikáció. 7. Közének. 8. A növendékek fogadásteje. 9. A növendékek éneke. 10. Urvaosra-osztás és megáldás. 11. Gyülekezeti ének („Áldást kérünk, oh nagy Isten!”) 12. A növendékek ajánlása. 13. Orgonajáték.

— **Balázsfalva öröme.** Az „EMKE“ által fenntartott iskolát a miniszter átvevén, az elhelyezést az idő rövidsége miatt a mult évben nem eszközölte. Most azonban az építkezés kezdetet vette s már a folyó év őszén diszelegni fog Balázsfalva az új palotaszzerű elemi iskolai épület. Az épület elkészülte után kellő állandó elhelyezést nyer a 6 tantervvel bíró elemi iskola s teljes lesz a balázsfalviak öröme.

— **A kolozsvári könyvnyomdászok** a XVII. században élt elődöknek, a régi magyar nyomdászok legkiválóbbjának, nemzeti művelődésünk egyik lelkes uttörőjének: Tótfalusi Kis Miklósnak a kolozsvári temetőben nyugvó hamvai fölé közadakozásból síremléket állítottak. Ennek a síremléknek felavatása és Tótfalusi Kis Miklós halatának 200-adik évfordulója alkalmából 1902. évi május hó 19-én (pünkösd másodnapján) délelőtt 11 órakor a kolozsvári temetőben emlékünnepélyt tartanak. — Az utódok és a nemzeti művelődés első harcászai iránt elismeréssel viseltető hazafiak halás kegyelele gondoskodott róla, hogy a nagy szellem emléke látható emlékekben is mindörökké fennmaradjon.

— **A vizaknai m. kir. állami elemi iskola** Tanító-Testülete 1902. évi május hó 12-én, hetfőn d. e. 9 órakor leplezte le honfűni kegyelet és a Vizakua városban több éven át rendezett március 15-iki ünnepélyek jóvedelme által létesített Petőfi-emléktáblát, mely a nagy költőnek Vizaknán való tartózkodási helyét lesz hivatva az utókor számára megörökíteni. Az ünnepély műsora: 1. Szózat, előadja a vizaknai polgári dalkör. 2. Ünnepi beszéd, tartja Takáts István áll. isk. igazgató. 3. Nemzeti dal, előadja a polgári dalkör. 4. Petőfi emlékezete, előadja dr. Szócs Géza magyarszebeni áll. főgym. tanár. 5. Király-induló, előadja a polgári dalkör.

— **A palotás.** Ezt az eredeti magyar táncot, mint „udvari táncot“, már a XV. században ismerték. Zenéje, egészen eltérve az akkor divatos külföldi táncok nehezes meretű s lassu meretű zenéjétől, elevebb dallamu volt és sebesebben, pregnans ritmusokban mozgott. E táncot lejtették a magyar főurak és hölgyek az udvarnál: s miután az eleje csak lassu fordulatokból állott s inkább sétatánc volt, idősebb hölgyek és férfiak is részt vettek benne. Később Bihari és Lavotta sokféleképpen variáltak s mindig újabb és újabb magyaros zárkepleteket találtak ki s éppen ez által tették műveiket mindig érdekesebbé és változatosabbá. A palotás dallamai mindig méltóságosak és komoly színezetűek; a magyar táncokat jellemző delceg tartás sehol sem érvényesül annyira, mint benne. Sőt ahol a népies csárdást valódi szépségében s eredetiségében járják, a palotásból veszik hozzá a lepeket egész öntudatlanul. A palotásból fejlett ki egy más speciális magyar tánc is: a huszár-verbunkos. Ezt a szép magyar táncot tanította be növendékeivel Carbone János táncművész s a holnap tartandó próbában táncolni fogják. Felhívjuk rá közönségünk figyelmét, hogy nemzeti zenénknek és táncunknak társadalmunk körében való hódítása minél teljesebb legyen.

— **Alsófehérmegyei Tanügy.** Paedagogiai havi folyóirat. Szerkesztik: Balla István, gyulafehérvári áll. isk. igazg-tanító, és Székely Béla, az alsófm. kir. tanfelügyelőséghez szolg-tételre berendelt tanító. Tartalom: 1. Meghívo. 2. Önképzés. 3. Felirat. 4. Egy praktikus térkép-tartó. 5. Körrendelet. 6. Pályázati hi. detés. 7. Irodalom. 8. Vegyesek. 9. Szerk. üzenetek.

— **Carbone János,** a budapesti Opera volt első magántáncosa, folyó hó 9-én — tehát egy nappal korábban, mint jeleztük volt — a sétatéri fedett tánc-helyiségben, kedvezőtlen idő esetén a Nemzeti Szálló táncszertomben, tanítványaival próba-bált rendez. A táncművészet legújabb nevei fognak bemutatattani. Kezdeté délután 5 órakor. Előbb próbából, azután általános táncmulatság. Belépti díj: személyenként 2 korona. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri Carbone János. Műsor: 1. Varsouienne Mazurka. 2. Pas des patineurs. 3. Kreutz-Polka. 4. Valse. 5. Mazurka. 6. Salon Valse. 7. Quadrille. 8. Boston Louis XV. Valse. 9. Gavotte Princesse. 10. Styriai tánc. 11. Orosz tánc. 12. Spanyol tánc. 13. Kőrmagyar. 14. Palotás.

— **Gyomorbajosoknak!** Orvosi véleményekben és elismerő iratokban étvágytalanság, gyomorgyengeség, emésztési zavarok, főfájás (ha az gyomorbajból származik) és sok egyéb gyomorbaj ellen a legmelegebben, sőt sokszor a hála szerföltött magasztaló kifejezéseivel ajánlják és dicsérik a Brády-féle Máriacelli gyomor-cseppeket. A Máriacelli gyomorcseppek, kipróbált hatásuknál fogva, tényleg világhírűek örvendnek s azok csekély ára — kis üvegben 40 kr. nagy üvegben 70 kr. — lehetővé teszi, hogy mindenki egy kitűnő házi-szerhez jusson. Kapható a legtöbb gyógyszerárban; de határozottan Brády-féle Máriacelli gyomorcseppeket kell kérni s vigyázni kell a védjegyre és aláírásra, hogy utánzatoktól meg legyünk védve.

Közgazdaság.

Tenyészállat-kiállítás Nagy-Enyeden.

Május hó 4-én (vasárnap) tartotta az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület“ díjazással egybekötött IV. tenyészállat-kiállítását Nagy-Enyeden, amely kiállítás — miként a megelőző években is tapasztaltuk — szép sikerrel folyt le, és a felhajtott tenyész-állatok 50%-ának eladásával zárult be.

A kiállítás d. e. 9 órakor nyílt meg, mely alkalmából a felhajtott 120 drb magyar erdélyi fajta tenyész-bika és 140 drb különböző fajtájú és nemű tenyész-állat lett lelkiismeretes bírálat alá vetve. A bíráló bizottság tagjai 3 csoportra oszolva külön-külön elnökök elnökele alatt (gr. Teleki Arvéd, Szász József és Tóth Miklós) a bírálatot megejtve, ennek alapján kiadatott 400 korona állami, 200 korona „E. G. E.“, 270 korona egyleti díj, összesen 870 korona.

A közönségi bikák díjazásánál az első állami díjat Szász-Csanád közseg, a második díjat Nagy-Enyed város vitte el. A kisbirtokosok által nevelt bikák díjazásánál az első állami díjat Szász József Czintosi kisbirtokos, a magyar erdélyi fajta tehének csoportjánál az első állami díjat Sebesy Ferencz nagylaki birtokos, a havasi és piuzgasi fajtáknál az első egyleti díjat Deutsch Mátyás magyarigéni birtokos vitte el. Összesen kiadatott 15 állami és 33 egyleti kisebb és nagyobb díj.

A kiállításra erdélyre szü nagyobb tenyészteink javarésze szép felhajtással volt képviselve. Így gr. Teleki Arvéd (Drassból) 12 drb, Gáspár József (Kománról) 6 drb, Szalánczy Jenő (Fugad) 4 drb, br. Kemény Béla (Szent-Erzsébet) 8 drb, Ugron Zoltán 8 drb, Somogyi Albert 2 drb, br. Szentkereszt Pál (Bun) 6 drb, Algyógyi m. kir. Földműves-iskola 8 drb stb. tenyész-állatot hajtottak fel.

A kiállítás d. u. 2 órakor zárult. A díjak d. u. 5 órakor adattak ki Zeyk Daniel főispán, gazd. egyt. elnök elnökele alatt összegyűlt bíráló bizottsági tagok és szép érdeklődő közönség jelenlétében.

Lapunk legközelebbi számában a kiállítás szakszerű ismertetését és a díjazásokat részletesen fogjuk közölni.

(*)

Szerkesztői üzenetek.

D. D. „Már ma újra“, „Emlékl“, „Álom és való“, „A szívárvány“, „A válas fajtalma“ cz. versek nem közölhetők.

Tündérralom. Versének, melyet hozzánk küldött, vannak szép részletei, különösen az elején. Itt gondos a kidolgozás. Később nehezkessé válik. A tárgy újabb és tökéletesebb kidolgozást érdemelne.

Romeo és Julia. Nem közölhetjük. Jobbat kérünk.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 6976/1901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Marziak János ügyvéd által képviselt Trucea Juon boros-bocsárdi lakos és esatlakozott Burger Márton végrehajtóknak Márk József krakkói lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a krakkói 1276 sz. tjkben foglalt A + 1 r 228, 229 hr. sz. ingatlanokra összesen 777 kor. becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1902. évi május hó 14-ik napján d. e. 11 órakor Krakkó községében meg-tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1901. évi december hó 4. napján.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

178 1—1

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon tul minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Hat személyre igen finom kínai ezüst evő készlet jutányosan eladó. Egészen új. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be címét a német helyszerzőnek a következő címmel: **Stellen-Boten Braunschweig.**

Fogorvos 179 1-1
PERL JÓZSEF
 American Dentist.
 Nagy-Enyedre érkezett és pár napig a „Két Hattyú” szállodában (3. sz. szoba) fog rendelni.

INCZE ISTVÁN
 mézsáros és hentes 3711 36-52
árjegyzéke

1 kgr. sertéskaraj	kor. 96	fillér
1 kgr. marbahun	72	
1 kgr. I. oszt. borjúhús	72	
1 kgr. II. oszt. borjúhús	64	
1 kgr. III. oszt. borjúhús	56	
1 kgr. sertéshús	88	
1 kgr. pörkölt fehér szalonna	28	
1 kgr. füstölt paprikás szalonna	44	
1 kgr. császárhús	60	
1 kgr. sonka	20	
1 kgr. főzött sonka	40	
1 kgr. zsir	44	
1 kgr. lengyelkolbász	28	
1 kgr. párizsi kolbász	44	
1 kgr. száraz kolbász	44	
1 kgr. disznósajt	20	
1 darab szalvaladé	08	
1 pár tormásvirsl	08	

Jó minőség és pontos mérték.

Törlesztési kölcsönök nyújt
 előnyös feltételek alatt 20, 30, 40, 50 évre terjedőleg már 400 koronától felfelé az
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank R-t.
 Alaptőke: 800,000 kor. Tartalékalapok: 200,000 kor.
 Intézeti iroda:
 Kolozsvárt, Rózsa-utca 1. sz. saját házában.
 Prospektussal kívánatra ingyen szolgál az
 Igazgatóság.
 156 4-24

Kérje minden nyilvános helyen a „Sport & Salon” ezimű legegységesebb, leg-gazdagabb tartalmu, a bel-és külföld legmagasabb és legelőkelőbb körökben, klubokban és nyilvános helyeken legelterjedtebb társadalmi lapot, mely családi, társadalmi, művészeti és sport-tudósításokat ingyen közöl.
 Megjelenik minden szombaton
 Az előfizetés bármely számmal kezdődhetik s ára egész évre:
 Rendes kiadás 24 korona. Egyes szám 50 fillér.
 Fényes " 40 " " " 1 korona.
 Disz- " 100 " " " 2 " "
 Egyes számok megrendelhetőek a díjnak levélpostabélyegeken v. ló beutalással. 3656 23-26
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bécs, IV. Plöschgasse 1.

50 évi siker!
 Eszéki **ARCZENŐCS**
 és eszéki Szalvator-szappan
 eltávolítja a szepőt, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát.
 Valódi csakis a **DIENES J. C. SZALVATOR-gyógyszertárából**
ESZÉKEN, felsőváros:
 1 tégely eszéki arczenőcs ára ..... 70 fillér és 1 korona
 1 drb Szalvator-szappan ára ..... 1 korona
 1 tégely kézi paszta ára ..... 1 korona 20 fillér
 Lyoni rizspor ..... kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona
 Ezen ezikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71 012 számú B. m. rendeletnek.
 Főraktár BUDAPESTEN: 135 4-10
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
 VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Nagynyedi kisegítő takarékpénztár P-t.
 Alaptőke: 200,000 korona.
 Elfogad betéteket évi 5% arán. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betéltalánra.
 Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

Vorobicz Kálmán
 vászon-, női- és ferdivat-üzlete
 Nagy-Enyed, Főter. (Hid mellett.)

Alig pár hónapja, hogy szerencsem van Nagy-Enyed város t. közönségének azon nem-es elvet megismerni, hogy amiben csak lehet, „magyar ipart pártol”. Öronnel és nyugodtan tettem tehát bevasárlásaimat a tavaszi idényre mert is batoritokom felhívni a következőkre n. e. vevő közönségem b-cses figyelmét:

Perutz Testvérek pápai pamut-, vászon-és chiffon-gyár gyártmányait, mint kitűnő, jó és szép anyagokra, melyek tartósságban fölül mulnak minden eddigi eschorszagi gyárt-mányt.

Kobrák cipő-gyár Budapest férfi-, női és gyermek-cipői, melyek híres tartóssága, es-nossága és jósága a külföldiek által is jelesnek van elismerve, mely ugyancsak lehet ám büszkeségünk.

Goldberger-féle budapesti festő-gyár mosó karton, zephyr, mohos, satin és batistjai, melyek moshatóságáról felelősséget vállalok.

Budapesti és aradi paplan-gyárak gyárt-mányai nálam dús választékban kaphatók, selyem, satin, cachemire és karton minő-ségekből. Gyönyörködte-ő dús raktárt tar-tok még női ruha-kelmékben, díszekben, ruha és blouse selymekben, női és férfi kész feher-neműkben, kesz női blousok és alsósoknyák-ban, nap- és esőernyőkben, továbbá szőnyeg-, függöny-, ág- és asztalterítőkben, ferfikalap, harisnyák, fej- és zsebkendőkben, beles rö-vidárúkból.

A magyar ipar támogatásának eszméjével kerem tehát nagybecsű támogatásukat s vagyok

Kitűnő tisztelettel
Vorobicz Kálmán.
 63 26-*

Egyenes tartó valódi halcsontos miederekben nagy raktár.

Somatose
 oldha-ő husfehérnye a hus tápanyagát tartal-mazza (tojás fehérnye és só) majdnem teljesen köny-nyen oldható por alak-ban a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a táplálko-ásban visszamaradt anyagok-**nek**, — mellibetegeknek, **légbetegeknek** gyomoc-betegeknek, — gyermek-**ágyasoknak**, angot kör-ban szenvedő gyerme-**keknek**, gyögyulókna-k **VAS-SOMATOSE** alakjában pedig különösen **Sápkórban** szenvedőknek orvosi-lag ajánlja **Somatose** nagy mör-tékben emell az ét-**vágyat**.
 Kapható minden gyógy-szertárban és drogeriában **Csak eredeti csoma-golásban valódi.**

Millió hölgy használja a „**FEOLIN**”-t.
 Kédezzék csak házirosvát, hogy a „**FEOLIN**” nem-e a legjobb kozmetikai szer a kéznek, a hajnak és fogaknak! A legizsztatlanabb arc és a leg-e anyább kezek előkelő, édes, finom-**Agot** és alakot nyer a „**Feolin**” hasz-**álata** által. A „**Feolin**” 42 legne-mebb és legfrissebb növényből elő-**állított** szappan. Jótállunk továbbá, hogy az arc redői és ráncai, bőrtáki, (mitesszer) és arcpörpöcsök (wimmerli) stb. a „**Feolin**” használata által nyomtalanul eltűnnek. A „**Feolin**” legjobb hajszítószer — hajápoló — és hajszítószer, megakadályozza a hajkihullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv. A „**Feolin**” egyben a legtermészetesebb és leg-**jobb** fr-griazítószer. A ki a „**Feolin**”-t állandón szappan helyét használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük ma-gunkat a pénz szomali visszaadására, ha a „**Feolin**” használata nem sikeres. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2,50 kor., 6 darab 4 kor., 12 darab 7 kor. Egy darab utáni 20 fillér. 8 darabon fölül 60 fillér. Utánvéttel 60 fillérről több. Megrendelgő **FRITH** W. úr-**rák** tárában Bécs, VII. Mariahilferstr. 83.
 150 4-52 3480 50-52

Tenyészállat-kiállítás Budapest
 1902. márczius 22.
 Ezen a „**Szultán**” drassói magyar bika
 400 koronás I-ső díjat,
 500 „ fővárosi tiszteletdíjat abszolút leg-
 jobb eredményért és
 1500 „ vételárt ért el.
 Hasonlóképp nevelt I-ső rendű, gyorsfejlődésű magyar bikák 500 koronától kezdve.
 Továbbá nagyszámú betanítatlan **igásókor**
 itt átveve és fizetve leütés nélkül különként 60 fillérről állandóan kapható
 gróf Teleki Arvéd úr drassói uradalmaiban
 u. p. Koncza. 164 4-5

„Vermorel” rendszerű Peronospora-fecskendők, hozzávaló tömlők, gummi-lapok, egyszerű és dupla szórók leszállított áron.

Mint bizományosa a legkitűnőbb magyar zománczolt bádog edény gyár-nak, oly előnyös árat értem el, hogy a márvány zománczu legegész-ége-sebb főző edényeket felére leszállított áron adhatom el; bárki egy kis esu-por vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel fölől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 28 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „**Non plus ultra**” kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen olcsók: 90 krtól fölfelé — ugyszinte más nemű zománczos edényekhez hasonló olcsó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A tavaszi idényre megérkeztek a legkitűnőbb **öntött acézl** ekefők, acézl ekekesek, összeállított egyetemes ekék; ásók, kapák stb. mind a ma-gyar gyártmány termékei, sőt részben erdélyi gyártmány. **Gyémánt acézl** kaszák, **stíriai gyártmány**, teljes felelősség mellett, a közlőgő évadra szin-tén érkezni fognak, ez a fajta 3 év óta legjobbnak bizonyult.

Az alábbi friss töltésű ásványvizek raktáromon mindig kaphatók: **Borszéki, Bikszádi, Budai keserű, Bilini, Előpataki, Giesshübli, Karlsbadi, Krondorfi, König Selters, Lewicoi, Margit, Marien-badi, Parádi, Salvator, Sztojkaei és Szobrancezi.**

Továbbá finom zamatu kávé v. font 60, 70, 90, 1. — frt.
Stearin-gyertya 30, 36, 42 kr.
Szappan 1 rud 20, 24, 32, 48 kr.
 Kitűnő savanyító **eczet** fehér és barna 1 liter 4, 6, 8, 10 kr.
 Mindenféle **kásákat, gőzalmi liszteket** legolesőbb áron ajánlok.
 Ajánlom saját gyártmányu **sodronyfontaimat** kertek, szőlők, épületek bekerítéséhez; elpusztíthatatlanok, árnyékot nem tartanak, tűzmentesek, olcsób-bak minden más kerítésnél és igen díszesek

113 10-52

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Friss Korona tyukszem-tapasz, biztos hatásu, nálam kapható.

Luczerna-, lóhere-, répa-, baltaczin-, margitszigeti fűmag-, kerti Vetemény-magvak a Mauthner-féle bizományból.